Eduskunnan lakivaliokunta

Keskusrikospoliisin lausunto asiaan HE 65/2024 vp ja toimenpidealoitteeseen TPA 25/2024 vp

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt keskusrikospoliisilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rikoslain 25 luvun 3 §:n muuttamisesta sekä toimenpidealoitteesta avioliittoon pakottamisesta erillisen rikosnimikkeen säätämisestä ja pakottavan kontrollin rikostunnusmerkistön lisäämisestä lakiin.

1. Lausuttavana oleva asia

Esityksen mukaan rikoslain ihmiskauppaa koskeviin säännöksiin lisättäisiin, että ihmiskauppana rangaistavaa olisi teko, jonka tarkoituksena olisi pakkoavioliittoon tai siihen rinnastettavaan liittoon saattaminen. Lisäksi pyydetään lausumaan tiiviisti hallituksen esityksen käsittelyyn yhdistetyn toimenpidealoitteen ehdottamista muutoksista.

Keskusrikospoliisi lausuu asiassa seuraavaa.

2. Esityksen tavoitteet

Keskusrikospoliisi pitää hallituksen esitystä hyvin valmisteltuna ja katsoo sen selkeyttävän sääntelyä merkittävästi. Keskusrikospoliisi kannattaa rikoslain ihmiskauppaa koskeviin säännöksiin lisättävän, että ihmiskauppana rangaistavaa olisi teko, jonka tarkoituksena olisi pakkoavioliittoon tai siihen rinnastettavaan liittoon saattaminen.

3. Keskusrikospoliisin tehtävät ja rooli

Poliisin tehtävä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Keskusrikospoliisin erityiseksi tehtäväksi on säädetty muun muassa torjua kansainvälistä, järjestäytynyttä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta. Keskusrikospoliisi ylläpitää myös tilannekuvaa ihmiskaupasta.

4. Tilannekuva

Keskusrikospoliisi on tuottanut oikeusministeriön asettamalle työryhmälle aineistoa ja analyysiä poliisissa käsitellyistä asioista, joissa on arvioitu olevan kyse avioliittoon pakottamisesta tai pakkoavioliitosta. Aineistoon on viitattu hallituksen esityksen nykytilassa ja sen arvioinnissa. Keskusrikospoliisilla ei lausunnossaan ole esityksessä esille tuotuun tilannekuvaan täydennettävää.

5. Toimenpidealoite avioliittoon pakottamisesta erillisen rikosnimikkeen säätämisestä ja pakottavan kontrollin tunnusmerkistön lisäämisestä lakiin

Avioliittoon pakottamisesta erillisen rikosnimikkeen säätäminen. Keskusrikospoliisi arvioi, että tällä hetkellä rikostutkintaan saapuvien juttujen osalta hallituksen esitys mahdollistaa puuttumisen vähintäänkin hyvin merkittävältä osin. Keskusrikospoliisi kuitenkin toteaa, että nyt ehdotetussa muodossa on mahdollista, että soveltamisen yhteydessä muodostuu joitain yksittäisiä tapauksia, joissa ehdotettua sääntelyä saattaa olla vaikeuksia soveltaa rikoksen toteennäyttämiseksi. Esityksen kattavuuden arviointi etukäteen on kuitenkin hyvin haastavaa. Mikäli tarkastelua päätetään avata uudelleen, poliisi ottaa siinä vaiheessa asiaan kantaa yksityiskohtaisemmin.

Keskusrikospoliisi kannattaa, että pakottavan kontrollin säätämisen kriminalisoinnin tarve arvioidaan. Johtuen asian moninaisuudesta keskusrikospoliisi katsoo, että asiassa olisi tällöin tarve tehdä erillinen, kattava selvitys.

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos Robin Lardot

Tutkija Juho Partanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 21.08.2024 klo 10:27. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu	Eduskunnan lakivaliokunta, LaV@eduskunta.fi
Tiedoksi	Poliisihallitus